ÇEVRE

TÜRKİYE ÇEVRE VAKFI
HABER BÜLTENİ
Sayı: 133 - Aralık 2015

Türkiye Çevre Vakfı'nın Değerli Dostları,

2015 Yılı'nın son bülteni olan bu sayımızda yıl içinde dikkat çeken çevre olaylarına yer vermeye çalıştık. Yeni bir yıla girerken sevgi ve barış dileklerimiz, savaşların, acıların, açlıkların ve felaketlerin, geçip giden koca bir yıl gibi geride kalması, 2016 yılına gireceğimiz şu günlerde istediğiniz her şeyin gerçekleşmesi, geleceğinizi oluşturacak her yeni gün bir önceki günden daha güzel, isteklerinize uygun ve sizi mutlu edecek şekilde olması ve yeni yılda Dünyamızın insanca yaşanabilecek sağlıklı bir çevreye ulaşabilmesi dileklerimizle,

İyi Seneler, Mutlu yıllar ! Türkiye Çevre Vakfı

ANIT AĞAÇLARINA SAYGI

Anıt Ağaç: Yaş, çap ve boy itibariyle kendi türünün alışılagelmiş ölçülerinin çok üzerindeki boyutlara ulaşan, yöre tarihinde kültür ve folklöründe özel yeri bulunan, geçmiş ile günümüz, günümüz ile gelecekte iletişim sağlayabilecek, doğal ömre sahip ağaçlar olarak tanımlanmaktadır. Tarihin canlı tanıkları olan Anıt Ağaçlar pek çok tarihi olaylara tanıklık etmiş ve etmekte olan eserlerdir. [1]

"**Anıt Ağaçlar** uzun yaşamları boyunca kim bilir nelere tanık oldular. Bu sessiz tanıklar yapraklarıyla gölge verip çiftçinin tarladaki destekçisi olmuş. Gövdesindeki kovukta kuşlarla dertleşmiş, çobanları yağmurdan korumuş, sırtını ona yaslayan köy kahvesinde çayını yudumlayan köylünün koyu sohbetine katılmış. Birçoğu hızlı kentleşmeye direnmeye, binaların arasında sıkışmış yüzyılları deviren gövdesiyle ayakta kalmaya çabalıyor. Yaşaması için yüz yüze olduğu tehlikelerden koruması zorunlu hale gelmiş bir Anıt Ağaç bu gün saptanmayı ve korunmayı bekliyor."[2]

[1] ASAN, Ü. Prof. Dr. İst. 2014

[2] ASLANBOĞA, İ. HEPCAN, Ş. E.Ü. Peyzaj Mim. Böl. Bilim ve Teknik Dergi, Sayı: 333, Ağustos-1995

Anıt Ağaçlara Verilen Zararlar

Anıt Ağaçlara gerekli ihtimamın gösterilmediği, ağaçların gövdelerine çivilerle çakılmış levhalar, gövdelerine kadar asfalt kaplamalar, büyümeyi ve gelişmeyi engelleyen vahşi dal budamaları, ağaç gövdelerinin hatıra defteri! gibi kullanılması.

Anıt Ağaçların Kimliklendirilmesi

Anıt Ağaçlarının neredeyse tamamında anıt ağaç olduklarını belirleyen herhangi işaret görülmemektedir. Anıt Ağaçların önemini ve farkındalığı teminen beyaz mermer üzerine Türkçe ve Latince isimleri, ağacın boyu (m), gövde boyu (m), gövde çapı (m), tepe çapı (m), yaşı (yıl), ve (yaşın tespit tarihi), anıtın bulunduğu yer rakımı (m) belirlenmesi.

Anıt Ağaçların Tahmini Yaş Tayini

Ağaçların yaşı, gövdeden burgu ile çıkarılan yaş halkalarının sayılmasıyla doğru netice elde edilebilmektedir. Ne var ki, anıt ağaca zarar verebilecek bu yöntem yerine, ağaçtan dökülen ince dalların kesitinden elde edilen yaş halkaları sayılır. İnce dalın çapı ile ağacın gövde çapı arasında orantı kurularak ağacın yaşı tahmin edilebilir.

Anıt Ağaçların Restorasyonu ve Bakımı

Çeşitli şekillerde zarar görmüş ağaçların yaralarının tamiri, kovukların doldurulması, çeşitli yöntemlerle ağaç restorasyon teknikleri uygulanıp, çok yaşlı anıt ağaçlar desteklenerek devrilmeden korunmaları, doğal yapısının korunması Anıt Ağaçların büyüme gelişmelerinin sağlanması için, ağaç dallarının izdüşümlerine gelecek tarzda yaklaşık 10 cm çapında, yeterli derinlikte sondajlar açılarak içerisi çakıl doldurulduktan sonra sıvı gübrelerle desteklenmesi.

Anıt Ağaç Olarak Tescillenmesi İçin Format Bilgileri

Ağaçların bulunduğu İli, İlçesi, Mahalle / Köy, Mevki, Sokak, Kapı No; Pafta, Ada, Parsel, Koruma Derecesi, Rakım, Eğim, Yön, Habitat, Koruma Durumu: A: İyi, B: Orta, C: Fena.

Yörenin Yıllık Yağışı (mm), Yıllık Sıcaklık Ort.(‘C), Nispi Nem (%), Hâkim Rüzgâr (m/sn),Toprak Özelliği, Ağacın Boyu (m), Gövde Boyu (m), Gövde Çapı (m), Tepe Çapı (m), Tahmini Yaşı (Yıl), 1/1000 Ölçekli Vaziyet Plânı, Fotoğrafi ve navigasyon değerlerinin tespiti

sonucunda, tescillenecek ağaçlar için Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Genel Müdürlüğüne başvurulması.

ATATÜRK VE DOĞA SEVGİSİ

"ATATÜRK çiftliği kurarken sık sık oraya gider, yapılacak işleri de tarif edermiş. Çubuk Çayı boyunca dikilen fidanların tutup yeşerdiğini görünce pek sevinmiş. O sırada Çubuk Çayı ile çiftlik arasındaki yol açılıyor ve iki yanına ağaç dikiliyormuş. Atatürk bu yoldan geçerken birden şoföre durmasını buyurmuş, arabadan inmiş, orada çalışanlara:
-Burada bir iğde ağacı vardı, ne oldu diye sormuş. İşçiler ağacın ne olduğunu bilmediklerini söylemişler. Çok üzülmüş, keyfi kaçmış ve birden:
-Ah yazık, yaşlı bir ağaçtı, baharda etrafa güzel kokular saçardı, demiş. Çiftlikte de ilgililere iğdenin ne olduğunu sormuş, zavallı ağacın akıbetinden haber veren olmamış.
O büyük insanın ne kadar içli bir insan olduğunu, bir bahar dalı için söyledikleri de ne kadar iyi anlatmaktadır." [3]

"Yürüyen Köşk"

"ATATÜRK, bir gün Yalova'daki çiftliğe gittiğinde, Köşk'ün hemen yanındaki Ulu Çınar'ın dallarını kesmeye çalışan bahçıvan ile karşılaşır. Bahçıvan'ı yanına çağırarak bunun nedenini sorar. Görevli: "Ağaç dalları uzamış binanın duvarına dayanmıştır."

ATATÜRK, düşünülmesi bile imkânsız olan bir emir verir. "Ağaç kesilmeyecek Bina kaydırılacak".

Görev İstanbul Belediyesi'ne intikal eder. Belediye Fen İşleri Yollar – Köprüler Şubesi sorumluluğu üstlenir.

Başmühendis Ali Galip ALNAR (bazı kaynaklarda Ali Nuri ALNAR olarak geçer) yanına aldığı teknik elemanlarıyla Yalova'ya gelerek çalışmalara başlar.

8 Ağustos 1930 tarihinde, önce bina çevresindeki toprak büyük bir dikkatle kazılıp yapının temel seviyesine inilir.

İstanbul'dan getirilen tramvay rayları döşenir. Santim santim çalışılarak bina altına yerleştirilen raylar üzerine oturtulur. Artık, binanın raylar üzerinde kaydırılarak ağaçtan uzaklaştırılması aşamasına gelinmiştir.

Güzel ve sıcak bir akşamında Büyük Atatürk kardeşi Makbule Atadan, Vali Vekili Muhittin Bey, Emanet Fen Müdürü Ziya Bey ve Cumhuriyet Gazetesi Başmuharriri Yunus Nadi nezaretinde bina 4,80 m. kaydırılır. Bu olağanüstü iş 10 Ağustos 1930 tarihinde tamamlanır ve **Ulu Çınar** kesilmekten kurtulur". [4]

Ülkenin doğal mirası olan ve yüzlerce yıl yaşamını sürdürerek, hava kalitesini artırarak, karbon yutakları ile iklim değişikliğine olumlu katkı sağlayan Anıt Ağaçlar ve Anıt olmaya aday Anıtsal ağaçlar, ATATÜRK'ün de emirleriyle bizlerden saygı bekliyorlar.

---

[3] Prof. Dr. Arif AKMAN, Bilim ve Teknik Dergi, Sayı:168, Kasım-1981

[4] T.C. Çevre Bakanlığı, "Yürüyen Köşk", Yayını,1998 Ankara

Resim 1

Resim 2

VALİLİK KONAĞI, ULUS, ANKARA

ANIT AĞAÇ: Boy: 29.00 m., Gövde çapı: 1,10 m., Gövde boyu: 1,70 m., Tepe çapı: 23.00 m.,

39. 56’ 3590’’ K – 32. 51’ 2049’’ D

TOPRAĞIN GELECEĞİ PANELİ

Dünya Toprak Günü nedeniyle TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası ve Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi ortaklaşa etkinlik düzenledi.

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası (ZMO), Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi (AÜZF) ile birlikte Dünya Toprak Günü nedeniyle, 9 Aralık 2015 Çarşamba günü "Toprağın Geleceği" konulu bir panel düzenledi.

AÜZF Dekanlık Konferans Salonu'nda yapılan Panel, ZMO Başkanı Özden Güngör ve AÜZF Dekanı Prof. Dr. Gökhan Söylemezoğlu`nun konuşmalarıyla başladı.

Paneli, Yönetim Kurulu Üyemiz ve AÜZF Öğretim Üyesi Prof. Dr. Bülent Gülçubuk yönetti. Panelistler Tarım Reformu Genel Müdürü Dr. Gürsel KÜSEK "Kamunun Toprağa Bakışı", AÜZF Öğretim Üyesi Prof. Dr. Sonay Sözüdoğru Ok "Farklı Gözlerle Toprağa Bakış", AÜZF E. Öğretim Üyesi Prof. Dr. Koray Haktanır "Arazi Yönetiminde Ekosistem Yaklaşımı" ve Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi E. Öğretim Üyesi Prof. Dr. Selim Kapur "Gelecek İçin Toprak, Toprak İçin Gelecek Kuşaklar" konulu sunumlarını yaptılar.

Panelde, Ankara Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Berahitdin Albayrak da söz alarak görüşlerini aktardı.

ZMO önceki dönem başkanları ve Yönetim Kurulu asıl ve yedek üyelerimiz de paneli izledi. Büyük ilgi gören etkinliğin tamamlanmasının ardından katılımcılara Teşekkür Belgesi verildi.

5 ARALIK DÜNYA TOPRAK GÜNÜ BURSA PANELİ

5 Aralık Dünya Toprak Günü nedeniyle TEMA Vakfı Bursa İl Temsilciliği, Ziraat Mühendisleri Odası Bursa Şubesi ve Uludağ Üniversitesi Ziraat Fakültesi Toprak Bölümü ile birlikte düzenlenen "Daha iyi ve Sürdürülebilir Yaşam İçin Tarım, Tarım İçin Toprak" konulu panele, Ankara Üniversitesi eski Rektörü ve TEMA Vakfı eski Mütevelli Heyeti üyesi Sayın Prof. Dr. Cemal Taluğ, Türkiye Çevre Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanı ve TEMA Vakfı Bilim Kurulu Üyesi Sayın Prof. Dr. Koray Haktanır ve U.Ü.Ziraat Fakültesi Toprak Bölümü Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Gökhan Özsoy konuşmacı olarak, Ziraat Mühendisleri Odası Genel Başkanı Sayın Özden Güngör ise panel yöneticisi olarak katıldı.

Panele, İkizce, Başköy ve Kozağacı Vadisi köylüleri, ilgililer ve TEMA gönüllüleri katıldı. Topraklarına yapılacak sanayi faaliyetlerine karşı mücadele ederek korumaya çalışan köylülerimize ZMO Bursa şubesi tarafından plaket verildi. Çünkü bu insanlar yıllardır mücadele veriyorlar. Kozağacı ve İkizce köylülerinin bu çabasına gönüllü kuruluşlar da destek veriyor.

(Kozağacı Vadisi; 29 köyden oluşuyor ve Kiraz yetiştiriyorlar. Bu bölgeye yapılması düşünülen Termik santrali iptal ettirdiler. Başköy; köyün içme suyu kaynağının çıktığı yerde Mermer ocağı var mücadele devam ediyor. İkizce köylüleri ise yapılacak sanayi sitesi ve sanayi tesisleri vb. için mücadele ediyor).

Makale ve Dergilerden Alıntılar

"SU VE ÇEVRE" DERGİSİ

EKİM 2014 Sayı: 75

70'li Yıllarda Çevre Konusunda Etkin Olan Sivil Toplum Kuruluşları

Prof. Dr. Ahmet Samsunlu
İTÜ İnşaat Fakültesi Çevre Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi (E)
İmar ve İskan Eski Bakanı

Bu yaz tatilimde Türkiye Çevre Vakfı Genel Sekreteri Engin Ural'ın "Çevremizde 40 Yıl" başlıklı anı kitabını okudum.

Kitabın önsöz kısmında Engin Ural'ın, "1974'ten bu yana çevre konularının içindeyim. Çevre dediğimizde önce, hava, su, toprak ve benzer konular akla geliyor ama bu kitapta çevre kelimesini en geniş anlamıyla düşünüp, bu kelimenin çekiciliğine kapılıp, çevremde, çevremizde olup biten, önemli gördüğüm hemen her şeyi ele aldım. Dilden hukuka, üniversitelerden bürokrasiye, derneklerden vakıflara, musikiden mutfağa kadar çok farklı konuları, belli bir sistematik içinde bu kitaba koydum. Elbette, kendi yorumlarımı da katarak..." ifadeleri yer alıyordu.

Ülkemizdeki çevre konusundaki gelişmeleri bilmek isteyenlere bu kitabı okumaların tavsiye ederim. Bu kitabı okumadan önce de, 70'li yıllarda çevre konusunda etkin olan sivil toplum kuruluşlarını ele alan bir yazı yazmayı düşünüyordum. Böylece, çevre konularını teknik olarak ele aldığım bu yorum yazılarıma tamamlayıcı bir katkı yapacağına inanıyordum.

Yazıma, bu konuda kitapta yer alan satırları aşağıda vererek giriş yapmak istiyorum:

"Ülkemizde çevre (veya tabiat/ doğa) konusunu görev edinen gönüllü kuruluşların birincisi, 1955'te Ankara'da kurulan ve yıllarca Hasan Asmaz'ın önderliğinde çalışan Türkiye Tabiatını Koruma Derneği'dir. Adında çevre kelimesi bulunan ilk derneği 1972'de

İstanbul'da görüyoruz: Türkiye Çevre ve Yeşillendirme Kurumu. Bu derneğin uzun yıllar yükünü taşıyan kişi Selâhaddin Uzel idi. Öncü derneklerden biri de yine İstanbul'da, 1975 yılında kurulan Doğal Hayatı Koruma Derneği. Sonraki yıllarda, varlığını vakıf statüsünde sürdürse de ilk adımların dernek olarak atıldığı belli. Bu derneğin yükselişinde öne çıkan kişi, Nergis Yazgan'dı. Adında çevre kelimesini kullanan ilk vakıf ise 1978'de kurulan Türkiye Çevre Vakfı idi".

1972 yılında gerçekleşen Stockholm'72 (I. Dünya Çevre ve Kalkınma) Konferansı'ndan sonra ülkemizde de çevre konularına ilgi arttı ve çok sayıda dernek ve vakıf kuruldu. Benim de o tarihte bunlarda dikkatimi çeken etkin ve başarılı çalışmalar yapan kuruluşlar; Türkiye Tabiatını Koruma Derneği, Türkiye Çevre ve Yeşillendirme Kurumu, Doğal Hayatı Koruma Derneği, Türkiye Çevre Vakfı yanında Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu'ydu. Engin Ural'ın belirttiklerinin dışında listeye 1923 yılında kurulan Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu'nu eklememin ana nedeni, bu kuruluşun Çelik Gülersoy'un öncülüğünde İstanbul'un tarihsel-mimari dokusunu yenileme yolunda başarılı çalışmalar yapmasıydı.

Bu listede yer alan kuruluşların faaliyetlerini internetten edindiğim bilgileri kişisel izlenimlerimle tamamlayarak aşağıda sizlerin değerlendirmesine sunuyorum.

Türkiye Tabiatını Koruma Derneği (TTKD)

Bu kuruluş ülkemizde yeşili seven, kendisi de Orman Yüksek Mühendisi olan Hasan Asmaz'ın gayretiyle çok önemli çalışmalar yapmıştır. Kendilerine Uluslararası Doğayı Koruma Birliği-IUCN ile işbirliği yapması müsaadesi Bakanlar Kurulu tarafından 1963 yılında verilmiştir. Aynı yıl Bakanlar Kurulu tarafından "Kamu Yararına Dernek" olarak kaydı yapılmıştır. Ayrıca, 1970 yılında Avrupa Konseyi Çevre ve Tabiatı Koruma Dokümantasyon ve Haber Merkezi Türkiye Temsilcisi olmuştur. 1977 yılında Konsey'in Mahalli İdareler Komisyonu üyeliği yaptığım sırada bu merkezi ziyaret ettiğimde, Türkiye Tabiatını Koruma Derneği'nin ne kadar takdir edildiğini öğrenmiştim. Dernek, Avrupa Konseyi Tabiatı Koruma Haber Merkezi Dergisi NATUROPA'nın Türkiye temsilciğini yürütmüş ve çok sayıdaki yayınlarının yanında "Tabiat ve İnsan" Dergisini de çıkarmıştır. Bu kuruluşun uzun yılar Genel Başkanlığını özveriyle yürüten Hasan Asmaz (1922-1998) ile muhtelif faaliyetlerinde birlikte oldum. 1984 yılında dernek adına Ege Bölgesi'ndeki bir kışlada gerçekleştirilen ağaç dikme törenine katıldım. Derneğin merkezi Ankara'da olup, halen faaliyetini sürdürmektedir.

Türkiye Çevre ve Yeşillendirme Kurumu (TÜRÇEK)

Bu kuruluş kendisini çevreyi korumaya ve çeşitli vakıflar da görev alarak hayır yapmaya adamış Elektrik Yüksek Mühendisi Selâhaddin Uzel tarafından 1972 yılında, Türkiye'nin ilk gönüllü çevre kuruluşlarından biri olarak İstanbul'da kurulmuştur.

TÜRÇEK, 1975 yılında alınan Bakanlar Kurulu Kararıyla "Kamu Yararına Çalışan Dernek" statüsüne alınmıştır. Kuruluşun amacı, çevresel bozulmayı ve kirliliği önlemek, insanlar ile doğanın uyum içerisinde yaşamasını sağlamaktır. 1973 yılında yaptığı İstanbul Boğazı ve Çevresi Sorunları Sempozyumu'nu takiben çok sayıda toplantı yaparak çevre bilincinin ve konularının ülkemizde tanınmasına katkıda bulunmuştur. Ayrıca tertiplediği çevre fuarları ve uzun yıllar yayınladığı "Çevre Koruma" isimli dergi ile sektörün gelişmesinde öncülük yapmıştır. Kurumun yürüttüğü çok sayıda proje bulunmaktadır. Bu kuruluşun uzun yılar Genel Başkanlığını özveriyle yürüten Selâhaddin Uzel (1916-1996) ile kurumun üyesi olarak yönetimde birlikte çalıştım ve 1988 yılında bir süre kurumun başkanlığını yaptım. Kurumun tertiplediği toplantılara konuşmacı olarak katıldım ve bilimsel faaliyetlerin organizasyonuna katkıda bulundum. Kurumun merkezi İstanbul'da olup, halen faaliyetini sürdürmektedir.

Türkiye Çevre Vakfı (TÇV)
Herkesin daha temiz, daha düzenli, daha güzel bir çevrede yaşaması amacına ulaşmaya yardım edecek hizmetleri üstlenmek için 1978 yılında kurulmuş bulunan vakıf, başlangıçta "Türkiye Çevre Sorunları Vakfı" ismiyle kurulmuş, 1991 yılında ismini Türkiye Çevre Vakfı olarak değiştirmiştir. Bakanlar Kurulu'nun 31 Mart 1983 tarihli Kararı ile Türkiye Çevre Vakfı'na uluslararası işbirliği izni verilmiştir. Türkiye Çevre Vakfı'nın hizmetleri; araştırma, yayın ve kamuoyu aydınlatma şeklinde devam ederken, vakfın bugüne kadar yayınladığı ve çevre konusunun hemen her yönünü işleyen kitaplar, Türkiye'deki çevre literatürünün temelini teşkil etmektedir. Türkiye Çevre Vakfı bugüne kadar 189 kitap yayınlamıştır. Üç ayda bir yayınlanan "TÇV Haber Bülteni", altı binden fazla kişi ve kuruluşa ücretsiz olarak gönderilmekte ve Vakfın çalışmalarını duyurmaktadır. Vakıf bu hizmetleri yürütürken yurtiçinden ve bilhassa yurtdışından önemli maddi destek sağlamıştır. Vakıf, Çevre Müsteşarlığı'nın kurulması ve 1982 Anayasası'na çevre ile ilgili 56. maddenin girmesi için girişimlerde bulunmuştur. Kurucu Başkanlığını eski bakanlardan Prof. Dr. Necmi Sönmez'in (1919-2001) yaptığı vakfın gelişmesine, 1978 yılından beri Genel Sekreterliğini yapan Engin Ural önemli katkı sağlamıştır. Vakfın 1988 yılında tertiplediği Nüfus ve Çevre Konferansı'na yorumcu olarak katıldım. Kuruluşun merkezi Ankara'da olup, halen faaliyetini sürdürmektedir.

Doğal Hayatı Koruma Derneği (DHKD)
Dünyada yüzden fazla ülkede çalışmalar yürüten uluslararası bir doğa koruma kuruluşu olan Dünya Doğayı Koruma Vakfı WWF (World Wide Fund for Nature) ile işbirliği yapılarak 1975 yılında kurulan dernek ile fazla bir işbirliğim olmadı. İstanbul'a geldiğim 1986 yılından sonra bazı toplantılarına dinleyici olarak katıldım. Engin Ural'ın da belirttiği gibi bu dernekte öne çıkan Nergis Yazgan idi. Amacı, Türkiye'nin olağanüstü zengin bitki ve hayvan türleri ile bunların doğal yaşam alanlarının değerinin farkına varılması, koruma altına alınması olan dernek, bu gayeye ulaşmak için koruma projeleri yürütmekte; toplumla, yerel/merkezi yöneticiler ve şirketlerle işbirliği yapmaktadır. 1986'da "Kelaynak'tan Haberler" adlı bir bülten yayımlayan DHKD, adını duyurmaya yönelik ilk kampanyasını Turkish Times (Türkiye'de yayımlanan bir İngilizce gazete)'ta gerçekleştirdi. DHKD, kuruluşundan 15 yıl sonra, Bakanlar Kurulu kararıyla "kamu yararına çalışan dernek" statüsünü kazandı. Derneğin merkezi İstanbul'da olup, halen faaliyetini sürdürmektedir.

Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu (TTOK)
1923 yılında Gazi Mustafa Kemal Paşa'nın talimatı üzerine kurulan Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu'nun kurucusu Reşit Saffet Atabinen'dir. Kuruluşunda Türk Seyyahin Cemiyeti, sonra "Türkiye Turing Klübü" adlarını taşıyan yapılanma, daha sonra 1930 yılında kamu yararına çalışır kurum olarak tanınarak, gümrük ve trafik mevzuatı ile de özel yetkiler ve görevler almış ve bugünkü adıyla faaliyet göstermeye başlamıştır. Ülke tanıtımına büyük katkıları olan, önemli miktarda döviz kazancı sağlayan Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu, 70'li yıllarda kuruluşun Genel Müdürü olan Çelik Gülersoy'un (1930-2001) girişimleri ile kentsel mekânları düzenleterek ve tarihsel yapıları onartarak ülke turizm ve tarihine büyük katkılarda bulunmuştur. Çamlıca Tepesi, Kariye Camisi, Sultanahmet'teki Soğukçeşme Sokağı gibi kentsel mekânları yeniden düzenleyerek ve Yıldız Parkı'ndaki Malta Köşkü, Çubuklu'daki Hıdiv Kasrı, Sultanahmet'teki Yeşil Konak, Emirgan Korusu'ndaki Sarı ve Beyaz köşkler gibi tarihsel yapıları onartarak bunlara yeni işlevler kazandırılmasını ve halka açılmasına sağlamıştır. TTOK, İstanbul tarihi üstüne çoğunluğu Çelik Gülersoy tarafından yazılan yayınlar yapmıştır. Kurumun merkezi İstanbul'da olup, halen faaliyetini sürdürmektedir.

DÜNYANIN EN ETKİLİ ENERJİ TASARRUFU YAPAN 10 ŞEHRİ

Selen Duru

http://ecowatch.com/wp-content/uploads/2015/09/greenestcities.jpg

Zamanında Endüstri Devrimi'ni adım adım yaşayan kentler bugün iyice kalabalıklaştı ve ve daha doğa dostu olmanın peşine düştü. Bu şehirlerin bazılarındaki uygulamalar tüm kentlileri peşinden sürüklerken, bazı kentlerde straforu kullanmayı yasaklamak gibi girişimlerde bulunuluyor.

Avustralyalı bir dekorasyon firması olan halfprice, yaptığı araştırmalar sonucu dünyanın en iyi enerji tasarrufu yapan 10 şehrini açıkladı.

Şehirlerde enerji tasarrufu ne anlama geliyor? Yaşadığımız şehirler doğal kaynakların **%75**'ini tüketiyor. %60-80 oranında sera gazı salımından sorumlu olan şehirlerdeki küçük değişiklikler bizi daha temiz bir dünyaya götürebilir.

Karşınızda trafik lambasından bisiklete, köklü değişiklikleri ile dünyanın en çok enerji tasarrufu yapan 10 şehri.

1. Reykavik (İzlanda)

Yeşil çatıları dünyaya yaymakla kalmayıp, yenilenebilir enerji yöntemlerini 1907'den beri bölgesel olarak kullanan İzlanda, şu anda hem su gücü hem de jeotermal santralleriyle 120.000 sakinine elektrik, sıcak su, yani enerji sağlıyor.
2000'lerin ortalarında toplu taşıma ile de tanışan yenilenebilir enerji, fosil yakıtları hidrojen ile değiştirmişti. 2050 yılına kadar ise ülke fosil yakıtlardan elini ayağını tamamen çekeceğini belirtiyor.

2. Portland (ABD)

Çevreye duyarlı kentliler ile dolup taşan Oregon eyaletindeki Portland, 1973'den beri devam eden bisikletli şehir yatırımları ve sivil hareketleri ile birlikte 'bisiklet dostu şehir' ünvanını birden fazla kez elde etmişti. Şimdilerde ise sokaklarındaki aydınlatmaları LED'e çevirerek karbon emisyonunu daha da azaltan şehir yönetimi, bir gün %100 yenilenebilir enerji kaynaklarından yararlanacaklarını savunuyor.

3. Vancouver (Kanada)

Enerji ihtiyacını %90 oranında hidroelektrik kaynaklarından sağlayan, aynı zamanda dünyanın en sağlıklı şehirlerinden biri olma ünvanını kazanan Vancouver, enerji ihtiyacının %10'unu rüzgar, güneş, ve dalga gücünden sağlıyor.
Kuzey Amerika'daki büyük şehirler ile kıyaslandığı zaman Vancouver'ın kişi başına düşen karbon emisyonunun en az olduğu şehir olduğunu da belirtmek gerek.

Bir diğer önemli not: 2012 yılında Vancouver 2020'ye kadar dünyanın en yeşil şehri olacağını duyurmuştu.

4. Kopenhag (Danimarka)

İsmini bu tür listelerde görmeye alışık olduğumuz İskandinav şehri Kopenhag, rüzgar gücünde ihtiyacı olandan fazlasını üretmesinin yanı sıra, sakinlerinin üçte birinin bisikleti ulaşım aracı olarak benimsemesiyle de öne çıkıyor.
Yağmurlu gün sayısının oldukça fazla olduğu Danimarka'nın en kalabalık şehri Kopenhag problem haline gelebilecek su baskınlarını ise, yeşil alan ve yeşil çatılar ile engelleniyor.

5. San Fransisko (ABD)

Plastik şişede su satışını yasaklama kararı alan San Fransisko ve sakinleri için geri dönüştürülebilir olan her şey ayrı bir önem taşıyor. Yapılan araştırmalara göre, nüfusunun dörtte üçünden gelen atıklar geri dönüştürülüyor. Yeşil alanlar şehrin yüz ölçümünün %20'sini oluşturuyor ve elektrikli araba pazarı oldukça büyüyecek gibi gözüküyor.
Yeşil ile ilgili alınmış en önemli kararlardan biri de, geri dönüştürülemeyen naylon poşetlerin ve içinde tehlikeli kimyasallar barındıran oyuncakların yasaklanmış olması.

6. Oslo (Norveç)

Doğaya minimum düzeyde zararı olan şehirlerden biri olan Oslo'nun %80'i yenilenebilir enerji ile ısınıyor. Bu orandaki payın büyük kısmını da şehir atıklarından elde edilen biyometan oluşturuyor.
Oldukça büyük bir şehir olan Oslo'da, aynı zamanda 'akıllı aydınlatma' denilen hava ve trafik koşularına göre güç tüketen, sokak aydınlatmaları kullanılıyor.
Oslo yönetimi 2030'a kadar karbon emisyonunu %50'ye kadar azaltmayı umarken, Norveç genelinde 2050'de karbon emisyonunun sıfıra indirilmesi amaçlanıyor.

7. Londra (İngiltere)

Londra ihtiyacı olduğu enerjinin %25'ini lokal ve verimli kaynaklardan sağlamaya başladı. Emisyonuna göre araba sahiplerini vergilendirilirken, elektrik enerjisi ile çalışan araçlar bu gruptan ayrı tutuluyor.
İyi haber, önümüzdeki yirmi yıl içinde, Londra'nın karbon emisyonunun %60 oranında azaltacağını belirtiliyor.

8. Boston (ABD)

Boston'da Bina Enerji Raporlama ve Bilgilendirme Yönetmeliği ile orta ve büyük yapıdaki binalara elektrik ve su tüketimini raporlama zorunluluğu hale getirildi.
2009'da Renew Boston hareketi , şehrin elektrik talebini 2017'ye kadar, 200 MegaWatt değerine indirmeyi amaçlıyor. Ayrıca şehir iklim için harekete çoktan geçmiş, 2050'ye kadar sera gazı emisyonunu %80 oranında azaltılacağının sözü verilmiş durumda.

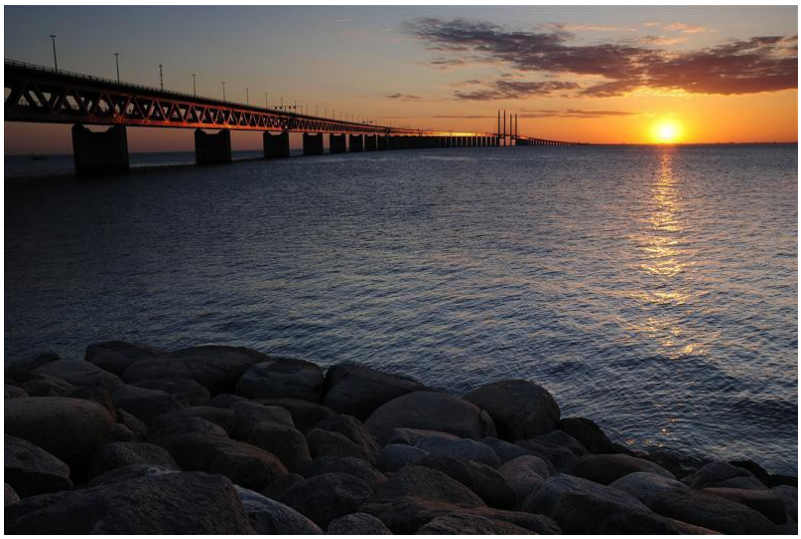

9. Malmö (İsveç)

Güney İsveç'in kıyılarında bulunan 10.000 nüfuslu Malmö, yenilenebilir enerji sektöründe, 20.000 kişiye iş gücü sağlıyor.

10. New York (ABD)

New York'un yeşil bir yaşama geçmesi için çok çaba harcandığını söylesek yalan olmaz. Yeşil girişimleri, dumansız hava sahası, ve bisiklet yolları; kalabalık şehirde sizi doğa ile dost seçimlerden uzaklaştırmıyor.
Önemli bir not: New York'ta başlatılan bu değişimle 2017'ye kadar geri dönüşüm oranının iki katına, yanı %30 oranına çıkarılması amaçlanıyor.

Kaynak: http://ecowatch.com/wp-content/uploads/2015/09/greenestcities.jpg

DÜNYA İÇİN GERİ SAYIM

21. BM İklim Konferansı Paris'te düzenleniyor. Amaç, iklim değişikliğine 'ortak' çözüm bulabilmek.

30 Kasım 2015 (maynet.com/haber)

Masadaki en önemli konu başlıkları, sera gazı salınımlarının azaltılması ve felâketi önleme amacıyla yeni iklim politikalarının belirlenmesi.

Bu yıl sıcaklık rekoru kırılacak

"2016, gelmiş geçmiş en sıcak yıl olarak kaydedilen 2015'i de geride bırakarak daha da sıcak bir yıl olacak"

Uyarı, Birleşmiş Milletler Meteoroloji Örgütü'nden geldi. Üstelik Paris'teki İklim Konferansı arefesinde… Dünyadaki ortalama yüzey sıcaklık değerleri, 2015'te 1 santigrat arttı.

Bu bir dönüm noktasını işaret ediyor.

Örgüt, bu değişimi El Nino doğa olayı ve insan kaynaklı küresel ısınmanın birlikte yarattığı sorunlara bağladı.

Paris’teki COP21 İklim Zirvesi’nde de dünyanın kaderini belirleyecek iklim değişikliğiyle sera gazı salınımları ele alınıyor. Amaç, sera etkisine neden olan gazların azaltılması ve devletlerin harekete geçebilmesi.

COP21 İklim Zirvesi

İlk değil, ülkeler 21'inci kez iklim için toplanıyor. Zirvede 196 ülkeden temsilci var. 147 ülkenin devlet ve hükümet başkanı ilk gün toplantısında katılacak. 2020 yılından itibaren tüm dünya ülkeleri için geçerli olacak bir antlaşma çıkması bekleniyor. Paris Antlaşması, Kyoto Protokolü'nün yerine geçecek. Dünyanın, yeni küresel iklim anlaşması olacak. Daha önce imzalanan sera gazı emisyonlarına ilişkin anlaşmalar 2020'de sona eriyor. Paris’te devletlerin en az 10 yıl geçerli olacak yeni taahhütlerde bulunması plânlanıyor.

Antarktika’da buz örtüsü artıyor

Uzmanlar, büyük beklenti içinde. Ancak bağlayıcılığı ne derece olacak hâlâ belli değil. Yaptırımsa olmayacak gibi. Sabancı Üniversitesi İstanbul Politikalar Merkezi iklim değişikliği uzmanı Ümit Şahin, devletlerin dünyayı yakmaya devam edecekleri kanısında:
“Paris’te 2020 sonrasındaki uluslararası iklim rejimleri belirlenecek. Muhtemelen bütün ülkeler altına imza atacak. Belli ölçülerde emisyonlarını indirmeye söz vermiş olacaklar. Oradaki bağlayıcılık ne düzeyde olacak henüz bilmiyoruz ama zayıf olacaktır. Yaptırımı olmayacak. Daha düşük karbonlu ya da karbonsuz bir ekonomiye geçmeye yönelik bugünkünden daha fazla eğilim ortaya çıkacak. Maalesef Paris’ten ne tür bir emisyon azaltımı çıkacağı belli aşağı yukarı. Ülkeler taahhütlerini çoktan verdiler. Ama çok yetersiz. Bunu yaparlarsa bile dünyada, 2 derecede tutulması gereken ısınma miktarı 3-3,5 derece olacak. Bu da bundan 5 sene hükümetlerin aldıkları ‘küresel ısınmayı 2 derecede sınırlama hedefine’ uymadıklarını uymayacaklarını ve dünyayı 3-3,5 derece ısıtmayı göze alan bir patikada devam edeceklerini gösteriyor. Dünyayı yakmaya devam edecekler bu kesin.”

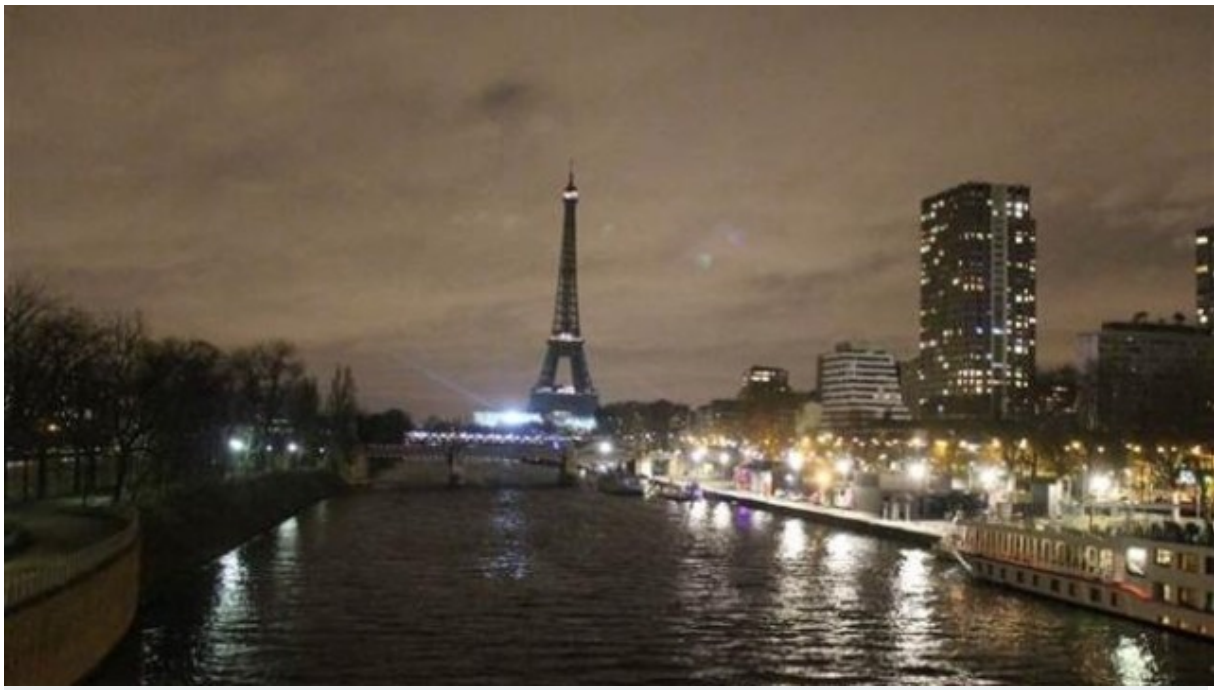
Dünya Saati etkinliği için ışıkları söndürdüler

Ne terörizm ne de başka bir şey... "Paris Konferansı şu anda dünyanın en önemli olayı. Buradan çıkacak kararlar, dünya ekonomisini ciddi bir biçimde etkileyecek" diyor. Ümit Şahin, karbonsuzlaşmanın bir piyasasının olduğunu ama hâlâ baskın hale gelmediğini söylüyor. Paris Anlaşması'nın uygulanmaya başlanması yeşil yatırımların ve yeşil ekonominin eskiye oranla daha güçlü olması demek.
Şahin'e göre Paris'te yapılmayacak ama yapılması gereken şey şu, mevcut fosil yakıt rezervlerinin şu anda yüzde 75'nin yeraltında bırakılması.

"Dünya lolipop gibi eriyor"

Ömer Madra da insanlığın bir yol ayrımında olduğuna dikkat çekiyor. Ona göre, yerçekimi ya da yarın güneşin doğacağı ne kadar gerçekse iklim felâketleri de o kadar gerçek.
"Küresel ısınmaya en az katkısı olan toplumların en ağır faturaları ödediğini görüyoruz. Bunun hesabını sormak için başlanan en önemli toplantılardan biri Paris. Bağlayıcı antlaşma çıkması lazım. Olmazsa çok zor. Bundan sonrasını toparlamak çok zor. Geri dönüşsüz bir yola giriliyor. Felaket tellalı gibi konuşuyorum ama bilim dünyası bu görüşte.20 yıldır hükümetler bir araya geliyor. Çözüm arıyor. Ne sera gazı salımları azalıyor ne de iklim düzeliyor. Şaşırtıcı değil. Bir avuç şirketin kontrolünde; hükümetlerin de gücü yetmiyor. Fosil yakıtların yüzde 80'i yerin altında kalmalı. Bırakılmazsa dünyanın 3 dereceye kadar ısınması kaçınılmaz. Dünya dayanamayacak; bir lolipop gibi eriyecek. En alta da yoksullar olacak. Hükümetler fosil yakıt endüstrisine verdiği destekleri derhal kesmeli. Fosil yakıt çıkarma faaliyetlerini dondurmalı. Türkiye de bu ülkelerden biri, mesela. 80'e yakın termik santral projesi var. Bunu durdurmalı."

Kayıp bir dava değil

Madra, iklim değişikliği politikalarının devletler tercihleri doğrultusunda değil; önünde durulamayacak halk hareketleriyle gerçekleşebileceğini düşünüyor. Ona göre her ne kadar mücadele çok uluslu, büyük sermayeli şirketlere karşı verilse de hiçbir güç tabandan gelen sese kulaklarını tıkayamaz.
"Dünya çapındaki sera gazı salımlarının 2/3'sinden sadece 90 şirket sorumlu. Akıl alacak gibi değil. Dünya bu 90 şirketin altında yıkılıyor, gidiyor. İklim değişikliğine getirilecek sahici

cevaplar bunların hem kudret ve servetlerini tehdit ediyor. Dev şirketler ve hükümetler pes etmeyecekler. Ancak ciddi bir hareket var. Türkiye'de de var bu. Özellikle yerelde dikkat çeken. Bir zamanlar medeniyet köle emeği üzerine kuruluydu. Sanıldığından çok kısa bir sürede yok oldu gitti. Irk ayrımcılığı da yine aynı şekilde. O da çok büyük bir mücadelenin sonunda kalktı. Bunlar, hükümetler istedikleri için kaldırılmadı. Alttan gelen baskılar bunu sağladı. Cesur insanlar özellikle kadınlar, bu böyle gidemez dediler. Hükümetler buna dayanamadı. Çok önemli tarihi bir değişimden bahsediyoruz. Bunun farkındayız. Ama tek yolu bu. Kayıp bir dava değil bu!"
30 Kasım'da başlayan Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Konferansı 11 Aralık'ta tarihleri arasında gerçekleşecek. (Aljazeera)

<u>Türkiye bu toplantıda şu görüşleri savunacaktır:</u>

TÜRKİYE SERA GAZI EMİSYONLARINI 929 MİLYON TONA ÇEKME SÖZÜ VERECEK

29 Kasım 2015 (www.limitsizenerji.com)

İklim değişikliği insanlığın önünde duran en büyük sınavlardan biri olarak görülüyor. 31 Kasım - 11 Aralık tarihleri arasında Paris'te gerçekleşecek Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Konferansı'nda, dünyanın ve insanlığın geleceğini şekillendirecek kararlar alınacak.

Sürdürülebilir Üretim Tüketim Derneği Başkanı Prof. Dr. Etem Karakaya, ekonomik sistemlerde radikal dönüşümleri zorunlu kılacak kararların alınacağı Paris İklim Zirvesi'nin iklim değişikliği müzakereleri arasında bir köşe taşı niteliğinde olacağını söyledi.

İklim değişikliği sadece dünya ekosistemini değiştirmekle kalmayıp aynı zamanda dünya genelinde yoksulluk, gıda arzı güvenliği, iklim göçleri ve savaşları, altyapı, teknoloji, güvenlik ve ekonomi gibi alanlarda da etkilerini gösteriyor. 195 ülkenin liderleri 31 Kasım - 11 Aralık tarihleri arasında gerçekleşecek Paris İklim Zirvesi'nde küresel ısınmayı kontrol altına alacak uluslararası bir anlaşmaya imza atmak için bir araya gelecek. Sürdürülebilir Üretim Tüketim Derneği (SÜT-D) Başkanı ve Adnan Menderes Üniversitesi Nazilli İİBF Dekanı Prof. Dr. Etem Karakaya, dünyanın geleceğini tehdit eden iklim değişikliği konusunda ülkelerin radikal çevresel ve ekonomik tedbirler alması gerektiğini vurguladı.

Paris İklim Zirvesi'nde ülkeler dünyanın geleceği için söz verecek

SÜT-D Başkanı Prof. Dr. Etem Karakaya, Paris İklim Zirvesi'nde sağlanacak küresel anlaşmanın, Kyoto Protokolü anlaşmasından kat kat daha önemli ve çok daha etkili sonuçlar doğuracağını açıkladı. Prof. Dr. Karakaya sözlerine şöyle devam etti: "Kyoto Protokolü'nde sera gazı azaltımı yükümlülüğü alan ülkeler sadece gelişmiş ülkelerdi. ABD protokolü imzalamamıştı, en büyük kirletici Çin'in azaltım yükümlülüğü yoktu. Japonya, Kanada ve Rusya daha sonra Kyoto Protokolü'nden çıkmıştı. Paris İklim Zirvesi'ne ise Zirve öncesi 179 ülke Ulusal Katkı Planlarını (INDC) sunmuştur. Yükümlülük hedefi alan bu ülkeler dünya sera gazı emisyon miktarının yüzde 94 gibi büyük bir sorumluluğa sahiptir. Bu açıdan burada yapılacak anlaşma tüm dünya ülkelerini, ciddi anlamda ilgilendiriyor. Sorumlulukların gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasında şeffaf, adil ve eşitlikçi bir anlayışla paylaştırılması, müzakerenin başarıya ulaşması için kritik önem taşıyor."

Enerji, sanayi ve ulaştırma sektörlerinde radikal dönüşüm başlayacak

Paris İklim Zirvesi'nin sadece çevresel değil ekonomik yansımalarının da olacağına dikkat çeken Prof. Dr. Karakaya, ülkelerin artık ekonomik büyüme için öncelikle çevreyi hesaba katması gerekiyor diye konuştu. Üretim ve tüketim süreçlerinin yeniden şekilleneceğini belirten Karakaya şunları söyledi: "Özellikle enerji, sanayi ve ulaştırma sektörü başta olmak üzere tüm ekonomik sistemlerde radikal bir dönüşüm zorunlu olacak. Bu noktada enerji sektöründe fosil yakıtlardan vazgeçip temiz enerji kaynaklarına geçiş yapılacak. Düşük karbon ekonomisine geçişi sağlayacak yatırımlar için gerekli uluslararası ve ulusal iklim finansmanı fonlarının hangi mekanizmalar üzerinde kurulacağı da Zirve'nin temel tartışma konularından biri olacak."

Türkiye Zirve öncesi Ulusal Katkı Niyeti Planını sundu

Prof. Dr. Karakaya, Türkiye'nin Zirve'ye uzun zamandır hazırlandığını belirterek şunları açıkladı: "Türkiye Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Konferansı için 'Ulusal Düzeyde Belirlenmiş Katkı Niyeti' planını sundu. Bu Türkiye açısından oldukça önemlidir, çünkü ilk defa Müzakereler bağlamında sorumluluk almaktadır. Bu Plana göre 2030'da Türkiye'nin toplam sera gazı emisyonlarının 1.175 milyon ton CO2 eşdeğerine ulaşacağını öngörülüyor ve uygulanması düşünülen tedbirler aracılığıyla bu rakamın 929 milyon tona düşürülmesi hedefleniyor. Türkiye'nin mevcut enerji yapısı, yenilenebilir enerji potansiyeli ve ekonomik yapısındaki gerekli dönüşümleri sağlaması durumunda belirtmiş olduğu hedeften daha fazla emisyon azaltım gerçekleştirme kapasitesi vardır. Paris sonrası değerlendirme sürecinde Türkiye'nin daha iddialı azaltım hedefi alabileceğini söyleyebiliriz. Bu süreç haliyle ülkemizde de iklim değişikliği ve sürdürülebilirlik konusunda ciddi bir farkındalık yaratacaktır."

SÜT-D Hakkında:

Sürdürülebilir Üretim ve Tüketim Derneği (SÜT-D), "Sürdürülebilir Üretim ve Tüketim" olgusu konusunda bilgi ve kapasite oluşturmak, konunun farkındalığını artırarak, ulusal ve uluslararası etkinliklerle yaygın etki yaratmak hedefi ile 2013 yılında kamu, iş ve akademi temsilcilerince kuruldu. SÜT-D tüm etkinliklerinde resmi erk, yerel yönetimler, üniversiteler, iş dünyası, sivil toplum örgütleri ve medya ile yakın işbirliğinde olma ve "Sürdürülebilirlik" kavramının tüm sosyal ve teknik yönleriyle uğraş vermeyi öncelikli görerek, yerküre için yeşil sivil gücünü ortaya koymaktadır.

TÜM DÜNYAYI KORKUTAN GELİŞME! REKOR SEVİYEDE GENİŞLEDİ!

Ozon deliği soğuk hava koşulları nedeniyle 2015'te rekor seviyede genişledi

Dünya Meteoroloji Örgütü, yeryüzüne ulaşan güneşin zararlı ışınlarına karşı Yerküre'yi koruyan ozon tabakasındaki deliğin, Antarktika üzerinde bu yıl rekor seviyede genişleyerek 28,2 milyon kilometrekareye ulaştığını açıkladı.

Örgütten yapılan açıklamada, ozon deliğindeki genişlemenin yıldan yıla değişiklik gösterdiği ve bu yıl stratosferdeki alışılmadık derecede soğuk hava koşulları nedeniyle genişlemenin rekor seviyeye ulaştığı ifade edildi. Bazı yıllarda ozon deliğinin oldukça küçüldüğünün gözlemlendiği belirtilen açıklamada, bu yıl Antarktika üzerindeki ozon deliğinin rekor seviyede genişleyerek 2 Ekim'de 28,2 milyon kilometrekareye ulaştığına dikkat çekildi.

Dünya Meteoroloji Örgütü'nde görevli bilim adamı Geir Braathen, ozon deliği probleminin hala sorun olmaya devam ettiği uyarısında bulunarak, dikkatli olunması gerektiğini söyledi.

Birleşmiş Milletler Çevre Programı'na göre, atmosferdeki ozon miktarını azaltan maddelerin yavaş yavaş kullanımdan kaldırılmasını amaçlayan 1987 tarihli Montreal Protokolü'ne uyulması halinde 2030'a kadar 2 milyon insanın cilt kanserine yakalanması önlenecek ve birçok konuda insanların ve Yerküre'nin yaşadığı riskler azalacak.

ATMOSFERDEKİ KARBONDİOKSİT MİKTARI REKOR SEVİYEYE ULAŞTI

09 Kasım 2015 Vatan Gazetesi

Küresel ısınma ve mevsim değişikliklerinin en önemli nedenlerinden biri sayılan sera gazı miktarının atmosferde rekor seviyeye ulaştığı bildirildi.

Dünya Meteoroloji Örgütünün (DMÖ), atmosferdeki sera gazlarının durumunu inceleyen yıllık "Sera Gazı Bülteni" yayımlandı.

Bültene göre, atmosferdeki karbondioksit miktarı 2013'te milyonda 396, 2014'te de milyonda 398 seviyesindeydi. 2015 baharında ise atmosferdeki karbondioksit küresel ortalama miktarı milyonda 400'ü aştı.

DMÖ Genel Sekreteri Michel Jarraud, BM Cenevre Ofisi'nde düzenlenen basın toplantısında, iklim değişikliğini tetikleyen karbondioksidin atmosferde sürekli artış gösterdiğine dikkati çekerek, şunları söyledi:

"Görünmez bir tehlike olan karbondioksit, küresel sıcaklığı artırarak sıcak hava dalgalarına, sellere, buzulların erimesine, deniz seviyesinin yükselmesine neden oluyor ve bizi korkunç biz hızla alışılmadık bir dünyaya doğru sürüklüyor. Dünya, gelecek nesiller için daha tehlikeli ve yaşanmaz hale geliyor."

Her yıl sera gazı emisyonlarının azaltılması için çok fazla zaman kalmadığının tekrarlandığını ifade eden Jarraud, küresel ısınma ile mücadele kapsamında aralık ayında Paris'te gerçekleşecek BM İklim Değişikliği Zirvesi öncesinde liderlere şimdi harekete geçilmezse çok geç kalınacağını çağrısında bulundu.

2100 yılında, insanları kuraklık, açlıkla karşı karşıya bırakacak, dünyanın geleceğini tehdit eden felaketleri engellemek için küresel sıcaklık artışının 2 santigrat derecenin altında tutulması hedefleniyor.

NE DEMİŞTİK?

ENERJİ, ISINMA VE DOĞAL GAZDA DIŞA BAĞIMLILIK

TÇV Haber Bülteni (Sayı: 103 - Mart 2008)

Günlük yaşamın her ânında, enerjiye ihiyacımız var. Endüstri, ulaşım, ısınma, serinleme ve akla gelebilecek diğer ihti-yaçlar, elektrik veya akaryakıt veya doğal gaz gibi enerji kaynakları ile karşılanıyor. Ne yazık ki, bir çok ülke gibi Türkiye de, akaryakıtı ve doğal gazı ithal etmek zorunda. Ne dersek diyelim, kendi kaynaklarımız ülke ihtiyacını karşılamıyor ve bizi, dışa bağımlı hale getiriyor. Fiyatların artması vb. gelişmeler bir yana, doğal gaz aldığımız şu veya bu ülkenin vanaları kısması, kışın dondurucu soğuklarında hepimizi korkutuyor.

Doğal gazın Türkiye'ye nasıl ve ne zaman geldiğini ve ülkenin doğal gaza ne kadar bağımlı kılındığını hatırlamakta fayda var. Bugün bile hava kirliliğinin tamamen ortadan kalktığı söylenemese de, 1980'li yılların ikinci yarısına kadar Ankara, Erzurum, Kayseri gibi şehirler başta olmak üzere yaşanan hava kirliliğine çözüm olarak doğal gaz akla geldi ve o günlerdeki kadrolar, hemen bir komşu ülkeden doğal gaz getirerek bu soruna çözüm bulma yoluna gittiler. Çözüm kolaydı ama, nasıl ve ne kadar dışa bağımlı hale geleceğimiz düşünülmedi. Bu kolaylık, endüstri kesiminin de hoşuna gitti. Üstüne üstlük, elektrik enerjisi elde etmek için de doğal gaz kullanılmaya başlandı ve bu uygulamalar yaygınlaştı.

Ekonomik külfeti bir yana, kışın dondurucu soğuklarında, doğal gaz aldığımız ülkelerin yarattığı sıkıntılara katlanmak yerine, kendi kaynaklarımızla ısınma yoluna gitmek çok daha akılcı olmaz mıydı? Türkiye Çevre Vakfı'nın bu hatırlatmaları yapmaya hakkı var, çünkü; 1986-1987 döneminde gerçekleştirdiği ve yayınladığı bir çalışma ile TÇV, Batı Avrupa'da

“Şehir Gazı”, Türkiye’de ise “Havagazı” diye bilinen gazın ve bunun yanında elektriğin ısınmada kullanılması gerektiğini ve kullanılabileceğini ortaya koymuş, bu sistemin maliyet etüdünü de ilgililerin ve kamuoyunun dikkatine getirmişti. Aradan geçen 20 yılda Türkiye bu yola gidebilseydi, ısınma gibi kritik bir konuda dışa bu kadar bağımlı olmayabilirdik.

Türkiye, kendi üreteceği elektrikle de ısınabilirdi, bugün de ısınabilir. Kükürt alma, toz tutma gibi çevre yönünden gerekli bütün teknik tedbirlerin alınması şartıyla kurulacak termik santrallarda, sahip olduğumuz linyit kömüründen elektrik elde edilebilirdi, bugün de elde edilebilir. Çevreye en az zarar verecek, mümkün olduğu takdirde hiç zarar vermeyecek şekilde yapılacak küçük hidroelektrik santrallarla yeterli elektrik üretilebilirdi, bugün de üretilebilir. Yeter ki, ülke ihtiyaçları ve imkânları ile sahip olduğumuz kaynaklar ve çevre değerleri arasında gerçekçi bir denge kurma anlayışını benimseyelim.

Çevreyi tahrip etmeden, kirliliği en aza indirerek enerji ihtiyacını karşılayabilmek, Türkiye’nin ön planda tutması gereken stratejik konular arasında olmalıdır.

Kolaycılık, ülke çıkarlarını ön plana alma düşüncesinin önüne geçmemeliydi. Bugün de geçmemeli.

2015 YILINDAKİ BAZI ÇEVRE HABERLERİ

Tahıl ambarı kömür kokmayacak!

Konya 1. İdare Mahkemesi, Türkiye'nin tahıl ambarı Konya Karapınar havzasında kurulması planlanan Karaman Akçaşehir kömür ocağı ile ilgili yürütmeyi durdurma kararı verdi. Firma karara itiraz ederek temyiz için Danıştay'a başvurdu. Danıştay, yürütmeyi durdurma kararın onayladı

Gezegenin kaderi bu hafta belli olacak

Paris'te 200'e yakın ülkenin katıldığı 'İklim Zirvesi'nde bir hafta geride kaldı. Dünyanın geleceğini kurtarmak için ülkelerin bundan sonra yalnız dört günü var. Ancak çözülmesi gereken hâlâ yüzlerce konu var.

İklim değişikliğiyle aile boyu mücadele!

İklim değişikliğine yönelik kamuoyunda farkındalık oluşturmak amacıyla kurulmuş Avrupalı bir inisiyatif olan #İklimKuşaklarıyız için çalışan 7 fotoğrafçı, 7 ülkede, 7 aileyi fotoğrafladı. Çekilen fotoğraflar Paris 2015 İklim Zirvesi boyunca Fransa, Belçika, İngiltere, Almanya, İtayla, Danimarka ve Türkiye'de eş zamanlı olarak sergileniyor.

Sabri Ülker Çevre Ödülü

Yıldız Holding’in kurucusu merhum Sabri Ülker’in çevreye duyarlı bakış açısını devam ettirmek için oluşturulan ve Deniz Temiz Derneği/ TURMEPA tarafından uygulanan Sabri Ülker Çevre Ödülü’ne başvurular devam ediyor. Konusu “Çevre ve İnsan” olarak belirlenen ödül için başvurular 24 Aralık 2015 tarihine kadar devam edecek. “Çevre ve İnsan” başlığı altında başvuru yapan projeler arasından Seçici Kurul ve Jüri tarafından seçilecek bir projenin sahibi 100 bin liralık ödül kazanacak.

Yargı, Küçüksu'da 'otomobil değil uçurtma olsun' dedi

İstanbul 4. İdare Mahkemesi, 'uçurtma ve çayır alanı' yapılması planlanan Küçüksu mesire alanının ücretli otopark yapılması için İSPARK'a tahsis edilmesi yönündeki İstanbul Büyükşehir Belediyesi kararını iptal etti.

Köylülerin taş ocağı direnişinde mahkemeden sevindiren karar

İzmir'in Ödemiş İlçesi Kaymakçı Mahallesi'nde açılmak istenen taşocağına karşı mücadele eden çevreci ve köylülere İzmir 3. İdare Mahkemesi'nden sevindirici haber geldi. Mahkeme, taşocağı için valiliğin verdiği "Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) gerekli değildir" kararını iptal etti.

Dünya için kötü haber!

Merkezi Cenevre'de bulunan Dünya Meteoroloji Örgütü, 2015'te küresel ortalama sıcaklığın 'en sıcak yıl' rekorunu kırabileceğini ve sembolik bir eşik olan bir derece eşiğini geçebileceğini açıkladı. Bunun dünya için kötü bir haber olduğunu belirten örgüt, bu artışın temel sebebinin ise insan kaynaklı olduğunu belirtti.

HES'e karşı dozerin önüne atladı

Artvin'in Arhavi İlçesi'nde mahkememin daha önce iki kez 'ÇED olumlu' raporunu iptal ettiği Kavak Hidroelektrik Santral projesi kapsamında inşaat sahasına yol ve köprü yapımı için iş makinelerinin jandarma eşliğinde çalışmaya başlaması tepkilere neden oldu. İnşaat sahası girişinde toplanan bir grup tepki gösterdi, iş makinesinin önüne oturarak çalışmayı engelleyen 56 yaşındaki Leyla Öncel jandarma ekiplerince gözaltına alındı.

Bartın ırmağı siyaha büründü

Bartın'da kent merkezi içerisinden geçen ırmakta artan kirlilik nedeniyle Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü yetkilileri harekete geçti. Ekipler, simsiyah akan sudan numune alıp inceleme başlattı.

Dereden akan su görenleri şaşkına çevirdi

Sakarya'nın kuzeyinde, Karasu ve Kaynarca ilçeleri arasındaki Acarlar Longozu'nu besleyen dere, sabah saatlerinde kızıl renkli ve üzeri köpüklü aktı. Çevre sakinleri Acarlar Longozu'nu besleyen derenin fotoğraflarını çekip sosyal medyadan da paylaştı.

Antalya olmadı, kısmetse Paris'e!

Dünya liderlerinin buluştuğu G20 Zirvesi'nin sonuç bildirgesi ulusal ve uluslararası çevreci örgüter için tam bir hayal kırıklığı oldu. STK'lar, dünyadaki iklim değişikliğinin en büyük sorumlusu olan fosil yakıtlarla ilgili somut bir karar alınacakken bu fırsatın kaçırıldığını belirtti. Şimdi gözler Paris'te iki hafta sonra başlayacak İklim Zirvesi'nde dönmüş durumda.

Beykoz'da domuz paniği: 1 yaralı

Beykoz'da denizden çıkan yaban domuzu paniğe yol açtı. Bir iş yerine girmeye çalışan domuz güvenlik kameraları tarafından saniye saniye kaydedildi.

Zonguldak'ta termik isyan

G20 Zirvesi'nin başladığı gün, Zonguldak'ta da önemli bir yürüyüş yapıldı. Türkiye'de en çok termik santral yapılmak istenen bölgelerden biri olan Batı Karadeniz'de planlanan 13 yeni santral protesto edildi. Zonguldaklılar, bölgenin artık yaşanabilir olmaktan çıkacağını belirtti.

TÜRKİYE ÇEVRE VAKFI'NIN MEVCUT YAYINLARI

DOĞADA İLÂÇ ARAYIŞI
Dr. Mark J. Plotkin
Doğadaki şifa verici sırlar ve ilâç endüstrisindeki gelişmeler üzerine ilgi çekici bir araştırma.
2004, XVI+208 sayfa, 5,00 TL

TÜRKİYE AÇISINDAN JOHANNESBURG ZİRVESİ'NİN GETİRDİKLERİ
18 Aralık 2003'te düzenlenen toplantıdaki tartışmalar.
2004, 72 sayfa, 3,00 TL

TÜRKİYE'NİN YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLARI
Kollektif Çalışma.
2006, 368 sayfa, 8,00 TL

ÇEVRENİN KİTABI
30 yıldaki kitaplarımızdan seçmeler.
2008, 344 sayfa, 8,00 TL

SANAYİDE KARBON EMİSYONLARI
20 Mart 2008'de yapılan toplantıdaki sunuş ve tartışmalar.
2008, 112 sayfa, 5,00 TL

KYOTO PROTOKOLÜ VE KARBON EMİSYONLARI
Kocaeli ve İzmir'deki toplantılarda sunulan tebliğ ve tartışmalar.
2009, 128 sayfa, 5,00 TL

ÇEVRE KANUNU'NUN 30. YILI
Çevre Kanunu'nun taslak aşamasından son haline kadarki metinler.
2013, 107 sayfa, 5,00 TL

ÇEVRE EĞİTİMİ
18-19 Ekim 2007'de düzenlenen toplantıda sunulan tebliğ ve tartışmalar. 2. Baskı
2015, 160 sayfa, 8,00 TL

Çevre Kanunu'nu Değerlendiren TÇV Yayını

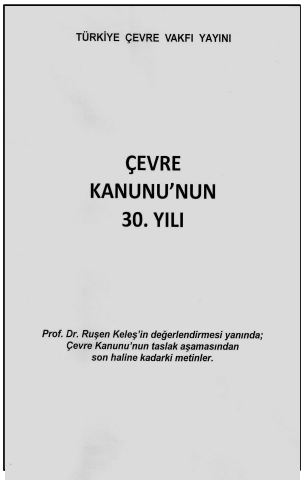

TÇV, hizmetleri arasında Çevre Hukuku'na ve ilgili gelişmelere ayrı bir önem vermiştir. Anayasa'ya çevre konusunda bir hükmün konmasını teklif eden ve sonuç alan TÇV, aynı zamanda, Çevre Kanunu'nun taslağını hazırlayan ve kamuoyunun dikkatine sunan gönüllü kuruluştur. Anayasa'daki 56. Madde yanında, yine Anayasa'da yer alan ve çevre ile ilgisi kurulabilecek maddelerle birlikte; Çevre Kanunu'ndan başka çok sayıdaki kanunda ve diğer hukuk kaynaklarında bulunan hükümler, Türkiye'deki Çevre Mevzuatı'nın gelişmesini sağlamıştır. Ancak, temel kanun olarak Çevre Kanunu ayrı bir önem taşımaktadır.

TÇV, Çevre Kanunu'nun yürürlüğe girişinin 30. Yıldönümü'nde, Prof. Dr. Ruşen Keleş'in 30 yıllık uygulamayı değerlendiren incelemesiyle birlikte, Kanun'un taslağını, teklifi, 1983'te yürürlüğe giren metni ve Kanun'un bugünkü son halini bu kitapla hukukçuların ve bütün ilgililerin dikkatine sunmuştur. Bu metinler, geçmişten bugüne kadarki gelişmeleri incelemek isteyenlere yararlı bir kaynak olacaktır.

TÇV'den sağlanabilecek 107 sayfalık kitabın fiyatı, 5 TL'dır.

Kitap Siparişi ve Ödeme Şekli

Kitap isteyenlerin, kitap bedelini "TÇV Döner Sermaye İşletmesi"nin **IBAN: TR 250001500158007267943809** hesabına yatırıp, dekont örneğini e-posta ya da 0 312 418 51 18 no.lu faks yoluyla bize ulaştırmaları halinde, kitaplar, aynı gün içinde belirtilen adrese kargo ile gönderilecektir. Kargo ücreti alıcılara aittir.

Not: Dekont örneği ile birlikte, adres ve telefon numaralarının, ayrıca; istenen kitapların belirtilmesi de rica edilmektedir.

Türk Çevre Mevzuatı'nı meydana getiren Anayasa hükümleri, uluslararası sözleşmeler, kanun, tüzük, yönetmelik ve benzeri hukuk kaynakları, tam metin veya gerekli olan bölümler halinde, güncellenmiş olarak TÇV'nin web sayfasında görülebilir.

Vakfın değişik yayınlarından seçilmiş bazı parçalar da web sayfamızda.
www.cevre.org.tr

TÜRKİYE ÇEVRE VAKFI MÜTEVELLİ HEYETİ
Prof. Dr. Koray Haktanır (Başkan), Oğuz Yalım, Murat Meşhur, Prof. Dr. Mehmet Somuncu, Prof. Dr. M. Hakan Yiğitbaşıoğlu

ÖNEMLİ GÜN VE HAFTALAR

ARALIK
3 Aralık: Dünya Özürlüler Günü
3-9 Aralık: Vakıflar Haftası
4 Aralık: Dünya Madenciler Günü
5 Aralık: Kadın Hakları Günü
10 Aralık: İnsan Hakları Haftası
12-18 Aralık: Tutum, Yatırım ve Türk Malları Haftası

OCAK
Enerji Tasarrufu Haftası: İkinci hafta

ŞUBAT
2 Şubat: Dünya Sulak Alanlar Günü
28 Şubat: Sivil Savunma Günü

TÜRKİYE ÇEVRE VAKFI HABER BÜLTENİ
Yerel süreli yayın. Üç ayda bir yayınlanır.
İmtiyaz Sahibi ve Sorumlu Müdürü: Prof. Dr. Koray Haktanır
Tunalı Hilmi Cd. 50/20, 06660 Ankara
Tel: 425 55 08, Faks: 418 51 18
e-posta: cevre@cevre.org.tr